

Előterjesztés

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének

2024. február 29-i rendes ülésére

Carlile Aylmer Macartney emléktábla elhelyezése a várfalon

A képviselő-testületi ülés formája:	nyilvános ülésen tárgyalandó
Elfogadásához szükséges többség:	egyszerű többség
Az előterjesztést előzetesen tárgyalja:	Városfejlesztési Innovációs és Környezetvédelmi Bizottság

1. ELŐTERJESZTÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

Jeszenszky Géza magyar történész, nyugalmazott miniszter – brit és magyar történészek, valamint további közéleti személyek nevében – a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat hozzájárulását kéri Carlile Aylmer Macartney brit történészre emlékező tábla elhelyezéséhez a Budapest I. kerület 6534 hrsz. alatti várfal 14214 hrsz. alatti közterület felé eső részén. Az emléktábla költségét a University College London (UCL) vállalja magára.

Carlile Aylmer Macartney (1895-1978) brit történész, egyetemi tanár, a magyar és közép-európai történelem kiemelkedő művelője, 1940-től a brit külügyminisztériumban a nemzeti kisebbségek kérdésének szakértője, a BBC magyar adásainak szerkesztője. Macartney érdemei elismerését történészszakmai konszenzus övezi, az emléktáblát a 2024. áprilisban a Károli Gáspár Református Egyetemen megrendezésre kerülő konferencia alkalmából avatnák.

Carlile Aylmer Macartney gyakran megfordult a Táncsics Mihály utca 1. szám alatt 1924 -1941 között működő brit követségben. Az emléktábla kérelmezői nem tudták megszerezni az üresen álló műemlék épület jelenlegi tulajdonosának hozzájárulását a tábla homlokzati elhelyezéséhez, ezért a tárgyi kérelem helyszíne a közeli - Budavári Önkormányzat tulajdonában álló Budapest I. kerület 6534 hrsz. alatti - várfal. A tábla pontos helye a várfalon jelen előterjesztés mellékletében levő fotón került bemutatásra.

Az ügy előzménye a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 469/2023. (VI.22.) önkormányzati határozata, melyben a Képviselő-testület úgy határozott, hogy támogatja a Várlejtőn, az un. fedett lépcsőről megközelíthető 14208 hrsz-ú, jelenleg névtelen közpark Carlile Aylmer Macartney-ről történő elnevezését. Továbbá a Képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert, hogy

a kezdeményezést a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 23. § (4) bekezdés 6) pontja értelmében, valamint a közterület- és városrésznevek megállapításáról, azok jelöléséről, valamint a házszám-megállapítás szabályairól szóló Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 94/2012. (XII. 27.) önkormányzati rendelet 6. § (3) bekezdés alapján a főpolgármester részére megküldje, aki azt Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlése elé terjeszti. A Fővárosi Közgyűlés a megküldött kezdeményezést eddig nem vette napirendre. Az emléktábla kapcsán 2023. decemberében megtartott helyszíni egyeztetésen azonosításra került, hogy a kezdeményezők valójában nem a 14208 hrsz-ú, hanem a vele szomszédos 14214 hrsz-ú közterületet szerették volna Macartney-ről elnevezni.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat *a kerület területén felállítható emléktáblákról* szóló 21/2009. (IX.25.) Kt. rendeletének (a továbbiakban: Rendelet) 2. §-a alapján *„Budapest I. kerület közigazgatási területén, közterületen vagy közterületről látható helyen (telken, építményen, növényzeten) emléktáblát csak a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat helyezhet el.”* Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a különböző helyekről érkező megkeresésekről a Képviselő-testületnek kell döntenie.

A Rendeletben szabályozott feltételrendszernek a javasolt tábla megfelel, hiszen Carlile Aylmer Macartney halálát követően több, mint 10 év eltelt (Rendelet 3. § (2) bekezdés), és a megemlékezés helyszíne kötődik a megemlékezés témájához (Rendelet 3. § (1) bekezdés c) pontja), illetve az emléktábla elhelyezésére megfelelő tér áll rendelkezésre, környezetében elegánsan érvényesül.

A Rendelet 4. §-a értelmében *„nem önkormányzati tulajdont érintő emléktábla elhelyezése esetén ehhez előzetesen be kell szerezni az ingatlantulajdonosok hozzájárulását”*, azonban figyelemmel arra, hogy az érintett ingatlan az Önkormányzat tulajdonában áll, így előzetes tulajdonosi hozzájárulás bekérésre nincs szükség. Továbbá, mivel a tárgyi ingatlan az I. kerület világörökségi területén található, valamint a várfal műemléki védelem alatt áll, az emléktábla elhelyezéséhez az illetékes örökségvédelmi hatóság hozzájárulását is be kell szerezni.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy jelen előterjesztés döntésének nincsen költségvetési vonzata, kezdeményezők a táblával kapcsolatos minden költséget vállalnak.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése alapján az ülés nyilvános, és az Mötv. 50. §-a alapján levezethető főszabály alapján a képviselő-testület egyszerű többséggel szavaz.

Fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet jelen előterjesztés megtárgyalására és elfogadására!

2. DÖNTÉSI JAVASLAT

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete

.../2024 (II. 29.) önkormányzati határozata

Carlile Aylmer Macartney emléktábla elhelyezéséről a várfalon

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete a kerület területén felállítható emléktáblákról szóló 21/2009. (IX.25.) Kt. rendelet alapján hozzájárul ahhoz, hogy a Budapest I. kerület 6534 hrsz. alatti várfalra kihelyezésre kerüljön Carlile Aylmer Macartney brit történészre emlékező tábla a kezdeményezők vállalásának megfelelően teljes költségviselése mellett a szükséges hatósági engedélyek és hozzájárulások beszerzését követően.

Határidő: A hozzájárulás tekintetében 2024. február 29.
az érintett felek értesítése a döntéstől számított 8 napon belül

Felelős: polgármester és a kezdeményezők

3. AZ ELŐTERJESZTÉS MELLÉKLETE(I)

Melléklet: Kérelem

4. AZ ELŐTERJESZTÉS MEGFELELŐSÉGÉRE VONATKOZÓ ALÁÍRÁSOK:

Az előterjesztés
szakmailag
megalapozott:

Nagy Kitti
főépítész

Az előterjesztés
és a döntés költségvetési kihatásainak
vizsgálata és megjelenítése megtörtént:

Petrovitsné Fehér Judit
gazdasági vezető

Az előterjesztés törvényességi
vizsgálata megtörtént:

dr. Bartos Diána Petra
aljegyző

Budapest, 2024. február 20.

Az előterjesztés
tárgyalásra alkalmas:

Czukkerné dr. Pintér Erzsébet
jegyző

Az előterjesztést a Képviselő-
testület ülésére benyújtom

Váradiné Naszályi Márta
polgármester

JESZENSZKY Géza
egyetemi magántanár, ny. miniszter
Ferenciek tere 7-8., H-1053 Budapest
Tel: (36-1) 266 6786, 30 388 5210;
e-mail: jgeza1941@gmail.com

2024. február. 8.

V. Naszályi Márta polgármester asszonynak
Budavári Önkormányzat

Tárgy: kérelem C.A. Macartney brit történész emléktáblája elhelyezésére

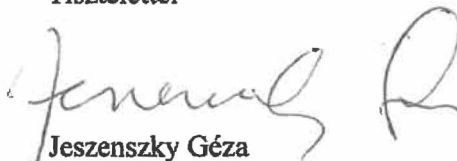
Tisztelt Polgármester Asszony!

2023. január 30-án kelt levelemben érveket hoztam föl, hogy közterület és tábla őrizze a magyar és közép-európai történelem első számú, elfogulatlan brit kutatója, C.A. Macartney történész emlékét.

Brit és magyar történészek, valamint közéleti személyek nevében kérem, hogy a 14214 hrsz-ú névtelen közterületen, a lifttől balra lévő, szélesebb (kb. 210 cm), a Budavári Önkormányzat tulajdonában lévő sarokpilléren elhelyezésre kerülhessen Carlile Aylmer Macartney emléktáblája. A University College, London elkészítette a tábla (csatolt) tervét, költségét vállalja. A brit történész személye több vonatkozásban is kötődik a budai Várhoz, az annak idején ott működő Külügyminisztériumhoz és a Brit Követséghez. Macartney érdemei elismerését történészszakmai konszenzus övezi, az emléktáblát a 2024. áprilisban a Károli Gáspár Református Egyetemen megrendezésre kerülő konferencia alkalmából kívánjuk leleplezni.

A tábla elhelyezéséhez kérem az I. kerületi Önkormányzat engedélyét és támogatását.

Tisztelettel

Jeszenszky Géza

CARLILE AYLMER MACARTNEY (1895–1978)

Brit történész, egyetemi tanár, a közép-európai történelem kiemelkedő és elfogulatlan ismerője. 1940-től a brit külügyminisztérium magyar- és kisebbségpolitikai szakértője, a BBC magyar adásainak szerkesztője.

Gyakran megfordult a brit követségen, mely az egykori Werbőczy, ma Táncsics M. u. 1. alatt működött 1924-41 között.

British historian, university professor, eminent and impartial scholar of Central-European history. From 1940, the foremost expert on Hungary and minority policy in the Foreign Office, as well as editor of the BBC's Hungarian broadcasts. He was a frequent visitor to the British Legation at 1 Táncsics M. utca.